

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Національна Академія мистецтв України
Інститут культурології
Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
National Academy of Arts of Ukraine
Institute for cultural research
(Institute of culturology)
National Academy of Arts of Ukraine**

**УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА:
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ**

Науковий збірник

**UKRAINIAN CULTURE:
THE PAST, MODERN, WAYS OF DEVELOPMENT**

Scientific journals

**Напрямок: *Мистецтвознавство*
Branch: *Art Criticism***

**За загальною редакцією *В.Г. Виткалова*
Editor-in-Chief *V. Vitkalov***

**Засновано у 1995 році
Founded in 1995**

***Випуск 22*
*Issue 22***

**Рівне: РДГУ, 2016
Rivne: RDGU, 2016**

ББК 63.3(4Укр)-7

У45

УДК 94(477)

Співзасновники: Рівненський державний гуманітарний університет та Інститут культурології Національної Академії мистецтв України; видавець: Рівненський державний гуманітарний університет

Збірник перереєстрований МОН України як фахове видання з мистецтвознавства (Постанова № 1-05/4 від 22.12.2016 р.)

Друкується за рішенням вчених рад РДГУ (протокол № 11 від 24 листопада 2016 р.) та Інституту культурології (протокол № 16 від 8 вересня 2016 р.)

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN № 2411-1546 (Print)

Видання індексується Google Scholar, РИИЦ (РФ) та Index Copernicus

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації видано Міністерством юстиції України, серія КВ № 22258-12158 ПР від 20.05.2016 р.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету

Редакційна колегія:

Богуцький Ю.П. – віце-президент НАМУ, академік НАМУ, кандидат філософських наук, професор, директор Інституту культурології НАМУ, голова редколегії

Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, відповідальний секретар, заступник голови

Волков С.М. – доктор культурології, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології НАМУ

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Захарчук-Чугай Р.В. – доктор мистецтвознавства, професор Інституту народознавства НАН України

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Іваницький А.І. – доктор мистецтвознавства, член-кореспондент НАНУ, професор, провідний науковий співробітник відділу етномузикології

Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України

Кияновська Л.О. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка

Кузнецова І.В. – кандидат філософських наук, доктор філософії (PhD), доцент, с. н. с., вчений секретар Інституту культурології НАМУ

Льоос Гельмут – доктор філософії, професор, директор Інституту історії музики Лейпцизького університету (Німеччина)

Мишуров Г.С. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри духової музики УО «Білоруський державний університет культури і мистецтв»

Овсійчук В.А. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач відділу мистецтв Інституту народознавства НАН України

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Супрун-Яремко Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету

Федорук О.К. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

Шейко В.М. – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАМУ, ректор ХДАК

Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. – Вип. 22 / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов ; редкол.: Ю. П. Богуцький, С. В. Виткалов, Волков С. М. та ін. ; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. – Рівне : РДГУ, 2016. – 302 с.

ISSN 2411-1546

Редагування англomовного тексту анотацій – *Р.В. Майборода (Миколаївський Національний університет ім. В. Сухомлинського)*

Рецензент: *Карась Г.В.* – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри академічного та естрадного співу Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремий розділ складають повідомлення, огляди та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

ISSN 2411-1546

УДК 374:376.130.2

**СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ХУДОЖНИКА ГЕОРГІЯ КОСМІАДІ
У ВЗАЄМОДІЇ З КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИМ СЕРЕДОВИЩЕМ МОСКВИ
(1905-1915 гг.)**

Костюк Лариса Кіндратівна, кандидат історичних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
larusa.Kostiuk@gmail.com

Розглянуті окремі сторінки творчого становлення українського митця Георгія Косміаді як художника і особистості під впливом культурно-мистецького середовища Москви (1905-1915 рр.). Проаналізовані його зв'язки з московською елітою, акцентовано увагу на використанні здобутків московського періоду у подальшій діяльності Г. Косміаді та його внеску в історію мистецтва ХХ століття.

Ключові слова: Георгій Косміаді, культурно-мистецьке середовище, мистецтво ХХ століття.

Постановка проблеми. Життя Георгія Петровича Косміаді (1886-1967 рр.) у ХХ ст. пов'язане з культурно-мистецьким середовищем Москви, де він проходив школу становлення як художник. Силою історичних обставин його подальший життєвий шлях пролягав через Волинь до Німеччини, де завдяки наполегливій праці він створив понад 5000 художніх полотен. У цьому зв'язку донька художника Надія любить повторювати, що «...батько був греком за національністю, хоча називав себе росіянином, з'явився на світ на Кавказі, а батьківщиною вважав Україну» [5]. Нині у Рівному завдяки її старанням відкривається галерея Г. Косміаді – художника, якому прийшлося упродовж життя творити лише в інонаціональному середовищі. Сьогодні аналіз його творчості у цьому контексті є важливим, оскільки набирає актуальності проблема розуміння сили його мистецького мислення, багатогранності таланту і тих життєвих основ, що сприяли виживанню художника в інонаціональних обставинах. Тому вивчення особливостей становлення особистості митця в культурно-мистецькому середовищі Москви дає відповідь на деякі питання цієї проблеми.

Останні дослідження та публікації. Вперше життя і творчість Г. Косміаді як наукова проблема постала у розвідках рівненських дослідників О. Юрчук [16], Н. Кожушко [8] та ін. [4, 9]. Основна увага дослідників спрямовувалася на вивчення діяльності художника на Волині у міжвоєнних 1920-1930 рр. Декілька публікацій здійснено у фокусі аналізу його художньої творчості [10-11]. Але ці роботи носять узагальнений характер і питання московського періоду життя художника лише констатувалося. Разом із тим, вихід у світ видання «Георгій Косміаді: життя і творчість у документах. Збірник документів у 2-х тт.» [2-3] дозволяє ввести до наукового обігу нові факти, які висвітлюють становлення особистості художника, формування його творчої натури у 1905-1915 рр., коли він проживав у Москві. Розгляд питання щодо впливу культурно-мистецького середовища столиці на формування особистості художника дозволить зрозуміти особливості його творчої діяльності в інонаціональному середовищі Волині та Німеччини.

Мета статті полягає у виявленні основних аспектів діяльності Г. Косміаді під час його перебування у Москві у 1905-1915 рр. та пошук фактів, що вказують на вплив московської культурно-мистецької еліти на формування особистості митця.

Виклад матеріалу дослідження. Життя повсякчас пред'являло Г. Косміаді випробування, які потрібно було долати, щоб рухатися далі. Висловимо власне судження, що, ймовірно, такою була доля багатьох художників-одинаків, хто пережив лихоліття минулого століття. Після закінчення факультету архітектури Державної технічної школи в Баку у січні 1905 р. 19-річний художник їде до Москви. То був час, коли в Російській імперії відбувалися збурення народних мас проти самодержавства і невдовзі розпочнеться I Світова війна. Маючи великий творчий запал і максималістські амбіції, Георгій виношує мрії про це місто і сподівається саме в ньому розвивати здібності будівельника-архітектора. Майже через 100 років художник повернеться до Москви – але уже як сучасної столиці Російської Федерації – з виставкою, що відбулася 2009 р. у Будинку російського зарубіжжя ім. О. Солженіцина [12].

Безумовно, у Москві Г. Косміаді відразу ж береться за справи, які приносять йому авторитет і славу професіонала. У документах московського періоду життя художника зазначається, що з 20 лютого 1905 р. по 2 червня 1913 р. він був помічником дільничого архітектора Московської міської управи М. Квашніна: «За час за його участі у якості техніка було зроблено багато приватних будівель: багатопверхових будинків, одноповерхових дерев'яних та кам'яних будинків, особняків, служб, зал та інших побудов. Паралельно з цими обов'язками він виконував роботу помічника з

будівництва міських споруд і входив до складу міської служби з ремонту будинків. Складав попередні і звітні розрахункові документи, описи, формуляри, виконував креслярські роботи, малював аквареллю...Виконував свої обов'язки чесно, енергійно, ставився до роботи з великою любов'ю, вкладаючи багато знань, досвіду і самостійності» [2; 38-39].

Із документів відомо, що Г. Косміаді здійснював архітектурне спостереження за ремонтом будівель Кремля (1905-1912 рр.), разом із М. Квашніним 1908-1913 рр. долучався до будівництва училища в І Басманному провулку, а також дохідних будинків на другій і третій Тверській-Ямській вулицях та ін.

Підкреслимо, що людину як особистість формує багато факторів, серед яких значне місце належить зустрічам із визначними і непересічними людьми. Ніщо так не впливає на вибір шляху, становлення характеру як спілкування з ними. У цьому сенсі Г. Косміаді надзвичайно повезло, оскільки у Москві йому довелося працювати під керівництвом М. Квашніна – архітектора, поета, драматурга. Микола Олександрович – нащадок О. Пушкіна по лінії Квашніних-Самаріних, випускник Петербургської академії мистецтв, член Московського архітектурного товариства з 1894 р., автор проекту будівлі Павелецького залізничного вокзалу в Москві, дотичний до будівництва готелю «Метрополь», ремонту Третьяковської галереї, Московської міської Думи і багатьох інших споруд Москви [6].

М. Квашнін був надзвичайно обдарованою людиною і він увів Георгія у московське середовище та світ музики і театру. Заядлий театрал, він сам писав п'єси, любив ставити драматичні постановки, грав на скрипці, роялі, віолончелі, мандоліні, балалайці; мав скрипку роботи великого майстра Страдіварі. Як художник, писав декорації до театральних вистав. Аналізуючи наступні періоди життя художника Г. Косміаді, знаходимо чимало спільного між ними: вони були прекрасним тандемом для творчості.

У Москві Г. Косміаді з подачі М. Квашніна бере активну участь у багатьох заходах московської еліти. Займається у Московській художній студії «Сад слова», досвід роботи якої використає для проведення культурно-мистецьких заходів у Рівному в 1916-1939 рр. На одній з художніх подій Москви відбувається зустріч молодого митця з С. Рахманіновим. Зазначимо, що композитор із 1897 р. працював у Московській приватній опері С. Мамонтова, а в 1904-1906 рр. – Великому Театрі. Тогочасна Москва була в захопленні від того як грав, диригував і творив музику великий композитор. Ймовірно, творча особистість С. Рахманінова також дала сильний імпульс формуванню життєвого ладу Г. Косміаді. Художник навчився слухати музику серцем; мелодизм творів свого кумира зачаровував і вводив митця у світ стихії природи і людських взаємин. У свої 20-25 років молодий художник відчував у характері композитора співзвучність устремлінням своїй душі: попри життєві негаразди не нарікати на долю, а повсякчас наполегливо працювати. Це з московського періоду у нього виробить порядок експонування свого творчого доробку: на усі виставки він буде детально прописувати музичні композиції, що мають звучати у певному порядку. І обов'язково включатиме у цей перелік мелодії улюбленого композитора.

Так, зокрема, в архіві сім'ї Косміаді зберігся власноруч написаний художником у 1967 р. перелік улюбленої музики, співаків, картин, книг. Цей документ допомагає зрозуміти сутність формування особистості митця. Серед цього списку під назвою «Я люблю музику» на першому місці значиться прізвище С. Рахманінова та його симфонії і концерти (100 балів за 100% шкалою) [3; 228]. Варто долучити ще один промовистий факт із документів Г. Косміаді на користь композитора. На урочистостях із нагоди 80-річчя Г. Косміаді (1966 р.) у Гамбурзькому музеї етнографії та доісторичних часів у програмі презентації виставки звучала музика. Серед 5 музичних композицій твори С. Рахманінова звучали тричі [3; 200-201]. Та й самі картини художника на ювілейній виставці будуть схожі на добре підібрану музику.

Духовна атмосфера московського культурно-мистецького середовища вплине на формування естетичних поглядів Г. Косміаді. Завдяки М. Квашніну він захопився художньою скарбницею Росії – Третьяковською галереєю; навчався у відомих художників В. Серова і Є. Хрушова (з 1899 р. упродовж 14 років він, учень В. Полєнова, член Товариства пересувних виставок, був хранителем Третьяковської галереї). А досвідчений Серов у 1895-1909 рр. викладав у Московському училищі живопису, скульптури і зодчества. Саме їхні уроки, які брав Георгій Петрович, сформували його як митця, що тяжів до східного (російського) мистецтва. І через багато десятиліть у Німеччині шанувальники його картин будуть наголошувати, що не зважаючи на 25-річне перебування на Заході, Г. Косміаді залишився відданим своїй східній батьківщині [3; 211]. Це спостереження, в першу чергу, буде стосуватися манери його письма як живописця.

З розповідей художника своїм дітям (Надії та Володимиру) відомо, що у Москві 1906 р. він бере участь у виставці, виставляючи свої картини, писані олією. Цей промовистий факт говорить

про важливі речі в житті Г. Косміаді: по-перше, його діяльну натуру і звичку наполегливо і віддано працювати. Молодий художник активно вивчає історію російського мистецтва, цікавиться творчістю представників «Мир искусства», його провідниками. Завдяки Є. Хруслову він придивляється до творчості вчителя пейзажиста – В. Поленова, картини якого притягували молодого митця своєю легкістю, свободою живописної манери, звучанням кольору. Усе це імпонувало його художнім пошукам і вподобанням. Його зачаровували поленовські сюжети, чистота пейзажного простору, чіткість композиційних побудов, вражаюча відкритість кольору. А ще – його театральні декорації, в яких В. Поленов так багато міг сказати і передати ілюзію «правди»: не даремно художника вважають одним з основоположників нового театрального живопису. Тож вплив творчості В. Поленова на формування Г. Косміаді як декоратора театральних вистав у Рівному і Гамбурзі був досить помітним.

По-друге, усе життя Г. Косміаді шануватиме власну приналежність до когорти учнів В. Серова – художника і члена Ради Московської художньої галереї братів Третьякових. У творчості свого вчителя Георгія притягувала індивідуальна манера письма, необмеженість у виборі виражальних засобів при вирішенні конкретної художньої задачі. А ще – імпресіоністична мова полотен. Наскільки варто було бути щасливчиком долі, щоб потрапити саме до В. Серова і на усе подальше життя перейняти і зберегти уміння досконалості і точності в оволодінні рисунком, притаманній його вчителю.

По-третє, ще з московського періоду Г. Косміаді закохається у темперу, в якій здобуде насолоду від розкриття таємниць її пастозності та звучання кольору. У цьому виявиться його перевага як митця і у темпері здобудеться своєрідність його виражальних засобів. Чи правильний вибір здійснив Г. Косміаді на користь темпері? Думається, так. Темпера дала імпульс для творчої наснаги: експозиції його картин неодноразово створювали враження присутності глядача не на виставці, а у храмі. У цьому всеперемагаюча сила його живопису.

Прагнення виробити принципи життєві установки простежується у діяльності Г. Косміаді й коли він був членом Московського Вегетаріанського Товариства (1909-1913 рр.). Саме за рекомендацією М. Квашніна Г. Косміаді стає членом цього товариства. Переглядаючи протоколи засідань Товариства та засідань його Ради попри велику кількість прізвищ, якими наповнені тексти документів, впадає у вічі факт неординарного мислення і принциповості одного з його членів. Цим членом товариства був Г. Косміаді, який на усіх засіданнях міг із гідністю відстояти власну думку щодо формування робочих органів чи першочергових завдань Товариства [15].

У цих документах вперше знаходимо московську адресу художника, а саме у списку дійсних членів МВТ читаємо: «Косміаді Георгій Петрович, Москва, Большая Нікітская, дом Строительного Общества, кв. 11. Тел. 309-21» [13]. Тут же знаходимо адреси М. Квашніна, М. Геєрманн (майбутньої тещі Георгія Петровича). У списках Товариства можна побачити прізвища відомих діячів культури, з якими пощастило йому спілкуватися. Зауважимо, що МВТ приділяло значну увагу нормалізації роботи вегетаріанської столової (у 1912 р. в ній харчувалося 152387 відвідувачів), організації чайних бесід (проходили щовівторка, брали участь лише члени Товариства, які декламували та читали літературні твори, слухали музику), проведенні засідань (відбувалися щоп'ятниці з 8.00 год. вечора в Газетному провулку, 12, де обговорювалися нагальні питання діяльності Товариства) [15].

Як згадує у своїх спогадах одна з вегетаріанок В. Алексєєва-Лукьянська, «Дуже багато працював по облаштуванню приміщення під столову та з великою любов'ю його оформив новий член Товариства і постійний відвідувач нашої столової Георгій Петрович Косміаді, архітектор зі спеціальності, що невдовзі став активним членом нашої комісії. Він же разом з І. Александровичем вклав багато душі у справу організації чайних бесід для членів Товариства» [1]. У документах МВТ знаходимо ще один важливий факт, що висвітлює діяльну і творчу натуру Г. Косміаді. Під час роботи І Всеросійського Вегетаріанського з'їзду (1913 р.), будучи його делегатом він бере участь не лише у художній виставці разом з І. Рєпіним, а й пропонує проект видання «Довідник вегетаріанця» та організації Пересувної виставки картин вегетаріанців [14]. Обидві його пропозиції знайшли схвалення і були прийняті делегатами з'їзду.

І Світова війна кардинально змінила плин життя художника. У Москві він буде нести службу ратника військового ополчення, працюватиме в госпіталі. У зв'язку з хворобою 2 січня 1915 р. Г. Косміаді був звільнений з військової служби і госпіталізований у Московський повітовий санітарний шпиталь та 28 січня признаний хворим за ст. 20 А [7]. Серед цих військово-шпитальних буднів війни відбулася подія особистого характеру. 10 травня 1915 р. 29-літній Г. Косміаді обвінчався з Бригіттою-Фрідою Геєрманн [2; 45]. Вінчання, як не дивно, невдовзі зіграє в долі митця вирішальну роль. І завдяки її німецькому походженню його життя буде врятоване у 1939 р. А коли у серпні

1915 р. виникне необхідність в організації будівельного загону для Всеросійського Союзу міст, професійні знання архітектора і набуті будівельні навички Г. Косміаді визначать його діяльність у війні. Його призначають начальником VI будівельного загону ВСМ V Армії. Так Г. Косміаді опиниться на Волині, куди 2016 р. приїде його дружина і проживуть вони у Рівному 23 роки.

Висновки. У становленні художника Г. Косміаді та формуванні його особистих якостей важливу роль відіграло московське культурно-мистецьке середовище. Саме у Москві в роки революції та збурень народних мас художник здобуде під керівництвом окружного архітектора Москви М. Квашніна практичні професійні навички знавця будівельної справи, які йому знадобляться під час I Світової війни. М. Квашнін познайомить молодого митця з театральною Москвою, середовищем художників галереї братів Третьякових, учасниками Художньої Студії «Сад слова». Завдяки М. Квашнішу відбудуться зустрічі Г. Косміаді з художниками В. Серовим і Є. Хрусловим, композитором С. Рахманіновим. Діяльність у Всеросійському Товаристві вегетаріанців зведе Г. Косміаді з відомими літераторами, діячами культури, дасть можливість виставляти свої роботи разом з І. Репінім. Там він зустрине свою музу і підтримку на усе життя – Бригітту-Фріду Геерманн. Перебування Г. Косміаді в Москві у 1905-1915 рр. важливі з погляду здобуття ним творчого досвіду і входження у мистецький простір ХХ ст. У Рівному та Гамбурзі він прославиться як художник-імпресіоніст, якому притаманна власна манера письма.

Список використаної літератури

1. *Алексеева-Лукьянская В.* Краткий обзор деятельности Вегетарианского Московского общества (Из фонда И.И. Горбунова-Посадова) / В. Алексеева-Лукьянская // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http // www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
2. *Георгій Косміаді: життя і творчість у документах.* Зб. док. у 2-х тт. / Укл. : Н. Тарасевич, Л. Костюк. – Рівне : ПП ДМ, 2009. – Т. 1. – 304 с.
3. *Георгій Косміаді: життя і творчість у документах.* Зб. док. у 2-х тт. / Укл. : Н. Тарасевич, Л. Костюк. – Рівне : ПП ДМ, 2009. – Т. 2. – 356 с.
4. *Доброчинська В. А.* Рівненська українська гімназія (1923-1939): культурно-освітній феномен на тлі доби : монографія / В. А. Доброчинська. – Рівне : ПП Дятлик М., 2016. – 224 с.
5. *Записано зі слів Надії Георгіївни Саннов-Косміаді 21.08.2016 р.*
6. *Квашнин Николай Александрович* // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http // www.tverlife.ru/shor-news/48798.html](http://www.tverlife.ru/shor-news/48798.html).
7. *Книга ратника Г. П. Космиади* // Приватний архів Н. Г. Саннов-Косміаді. – «Atelier Kosmiadi». Legienstr. 8 a, 22111 Hamburg.
8. *Кожушко Н.* Георгій Косміаді та рівненські навчальні заклади. 1917-1940 рр. / Н. Кожушко // Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнав. музею. Вип. V. – Рівне : Перспектива, 2007. – С.53-55.
9. *Костюк Л.* Виставкова діяльність Георгія Косміаді на Волині у 1920-х роках / Л. Костюк // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. Вип. 22. – Львів, 2012. – С. 315-327.
10. *Костюк Л.* Георгій Косміаді : художник між Сходом і Заходом / Л. Костюк // Народознавчі зошити. Двомісячник Ін-ту народознавства НАН України. Вип. 3. – Львів-Київ, 2012. – С. 445-453.
11. *Костюк Л.* Роль музики у виставковій діяльності художника Георгія Косміаді / Л. Костюк // Вісник Закарпат. художнього ін-ту. Вип. 7. Зб. наук. пр. / Ред. кол. І. І. Небесник та ін. – Ужгород : Закарпат. художній ін-т, 2015. – С. 35-39.
12. *Леонидов В.* Сны о России в Германии. Выставка Георгия Космиади в Доме русского зарубежья / В. Леонидов // Культура. – № 14 (7677). – 9-15 апр. – 2009. – С. 37-38.
13. *Обзор состояния и деятельности Московского Вегетарианского Товарищества за 1911 год* // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http // www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
14. *Первый Всероссийский Вегетарианский съезд. Москва. 16-21 апреля 1913 г.* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http // www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
15. *Протоколы общих собраний Московского вегетарианского товарищества* // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http // www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
16. *Юрчук О.* Естетичний гурток Георгія Косміаді в Рівному / О. Юрчук // Наук. зап. Рівнен. обл. краєзнав. музею. Вип. IV. – Рівне : Волинські береги, 2006. – С. 229-232.

References

1. *Alekseeva-Lukianskaia V.* Kratkyi obzor deiatelnosti Vehetaryanskoho Moskovskoho Obshestva (Yzfonda Y.Y. Horbunova-Posadova) / V. Alekseeva-Lukianskaia // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupa : [http // www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
2. *Heorhii Kosmiadi: zhyttia i tvorchist u dokumentakh.* Zbirnyk dokumentiv u 2-kh tomakh / Ukladachi : N. Tarasevych, L. Kostiuk. – Rivne : PP DM, 2009. – Т. 1. – 304 s.
3. *Heorhii Kosmiadi: zhyttia i tvorchist u dokumentakh.* Zbirnyk dokumentiv u 2-kh tomakh / Ukladachi : N. Tarasevych, L. Kostiuk. – Rivne : PP DM, 2009. – Т. 2. – 356 s.

4. *Dobrochynska V. A.* Rivnenska ukrainska himnaziia (1923-1939): kulturno-osvitnii fenomen na tli doby : monografiia / V. A. Dobrochynska. – Rivne : PP Diatlyk M., 2016. – 224 s.
5. *Zapysano zi sliv Nadii Heorhiivny Sannov-Kosmiadi 21.08.2016 r.*
6. *Kvashnyn Nikolai Aleksandrovych* // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa : [http // www. tverlife.ru\ shor-news/48798.html](http://www.tverlife.ru/shor-news/48798.html).
7. *Knyha ratnyka H. P.* Kosmyady // Pryvatnyi arkhiv N. H. Sannov-Kosmiadi. – «Atelier Kosmiadi». Legienstr. 8 a, 22111 Hamburg.
8. *Kozhushko N.* Heorhii Kosmiadi ta rivnenski navchalni zaklady. 1917-1940 rr. / N. Kozhushko // Naukovi zapysky Rivnenskoho oblasnoho kraieznavchoho muzeiu. Vyp. V. – Rivne : Perspektyva, 2007. – S. 53-55.
9. *Kostiuk L.* Vystavkova diialnist Heorhii Kosmiadi na Volyni u 1920-kh rokakh / L. Kostiuk // Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv. Vyp. 22. – Lviv, 2012. – S. 315-327;
10. *Kostiuk L.* Heorhii Kosmiadi : khudozhnyk mizh Skhodom i Zakhodom / L. Kostiuk // Narodoznavchi Zoshyty. Dvomisniachnyk Instytutu narodoznavstva NAN Ukrainy. Vyp. 3. – Lviv-Kyiv, 2012. – S. 445-453.
11. *Kostiuk L.* Rol muzyky u vystavkovii diialnosti khudozhnyka Heorhii Kosmiadi / L. Kostiuk // Visnyk Zakarpatskoho khudozhnoho instytutu. Vyp. 7. Zbirnyk naukovykh prats / Red. kol. I. I. Nebesnyk ta in. – Uzhhorod : Zakarpatskyi khudozhnii instytut, 2015. – S. 35-39.
12. *Leonydov V.* Sny o Rossyy v Hermanyy. Vystavka Heorhii Kosmyady v Dome russkoho zarubezhia / V. Leonydov // Kultura. – № 14 (7677). – 9-15 aprelia. – 2009. – S. 37-38.
13. *Obzorsostoiania y deiatelnosti Moskovskoho Vehetaryanskoho Tovaryshchestva za 1911 hod* // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa : [http // www. vita. org. ru/ veg/ history/ report-1911. htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
14. Pervyi Vserossyiskyi Vehetaryanskiy s'ezd. Moskva. 16-21 aprelia 1913 h. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa : [http // www. vita. org. ru/ veg/ history/ report-1911. htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
15. *Protokoly Obshchyykh Sobraniy Moskovskoho vehetaryanskoho tovaryshchestva* // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa : [http // www. vita. org. ru/ veg/ history/ report-1911. htm](http://www.vita.org.ru/veg/history/report-1911.htm).
16. *Iurchuk O.* Estetychnyi Hurtok Heorhii Kosmiadi v Rivnomu / O. Yurchuk // Naukovi zapysky Rivnenskoho oblasnoho kraieznavchoho muzeiu. Vyp. IV. – Rivne : Volynski oberehy, 2006. – S. 229-232.

СТАНОВЛЕНИЕ ЛИЧНОСТИ ХУДОЖНИКА ГЕОРГИЯ КОСМИАДИ ВО ВЗАИМОДЕЙСТВИИ С КУЛЬТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОЙ СРЕДОЙ МОСКВЫ (1905-1915 гг.)

Костиук Лариса Кондратьевна, кандидат исторических наук, доцент,
Ривненский государственный гуманитарный университет, г. Ривне

Рассмотрены отдельные страницы творческого становления Георгия Космиади как художника и как личности под воздействием культурно-художественной среды Москвы (1905-1915 гг.). Проанализированы его связи с московской элитой того времени, акцентировано внимание на использовании опыта московского периода в дальнейшей деятельности Г. Космиади и его вклад в историю искусства XX столетия.

Ключевые слова: Георгий Космиади, культурно-художественная среда, искусство XX столетия.

GEORGE KOSMIAD'S PERSONAL BECOMING OF THE ARTIST IN COMPATIBILITY WITH CULTURAL-ARTISTIC ENVIRONMENT OF MOSCOW (1905-1915)

Kostiuk Larusa, historical sciences candidate, associate professor,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

Individual pages of the creative development of George Kosmiadi as an artist and as a person under the influence of the cultural-artistic environment of Moscow (1905-1915) are described in this article. His relationship with the Moscow elite of that time has been analyzed. The great attention has been emphasized on the experience of the Moscow period in the future George Kosmiadi's activity and his contribution to the history of art of the XX-th century.

Key words: George Kosmiadi, cultural and artistic community, the art of the XX-th century.

UDC 374:376.130.2

GEORGE KOSMIAD'S PERSONAL BECOMING OF THE ARTIST IN COMPATIBILITY WITH CULTURAL-ARTISTIC ENVIRONMENT OF MOSCOW (1905-1915)

Kostiuk Laarusa, historical sciences candidate, associate professor,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

The aim of the article is to reveal the main aspects of Georgiy Kosmiadi's activity during his living in Moscow from 1905-1915 years and in search of the facts which point out the influence of Moscow's cultural and artistic elite on the artist's personality.

Resear chmethodology. The analysis of the problem is based on the documents about G. Kosmiadi's life and activity. They give us clear understanding of the artistic thinking and those vital foundations that contributed the artist survival in innovative surrounding.

Results. Moscow's cultural and artistic surrounding played an important role in the development of the artist George Kosmiadi and the formation of his traits of character. It was in Moscow where during the revolution and

disturbances of the masses Georgiy Petrovich received practical professional skills of an expert construction business. His chief instructor was district architect Nikolai Kvashnin. He needed his professional skills during World War (I). Mykola Kvashnin introduced young George Kosmiadi to theatrica Moscow, community of Tretyakov brothers' artists gallery, members of the Art Studio «Sad slova» (the Garden of the word). Due to N. Kwasnin G. Kosmiady met such artists as Valentin Serov and Egor Hruslov, composer Sergei Rakhmaninov. Kosmiadi's activity in the national vegetarian Society let him to famous well-known writers and cultural figures, gave the opportunity to exhibit their work together with Ilya Repin. There he met his muse and support for all his life – Brigitte-Frida Geermann there.

Novelty. Having obtained creative experience in Moscow cultural-artistic surrounding in 1905-1915 made it possible to enter him into the artistic space of the XX-th century and express himself in impressionistic manner of writing.

The practical signifi cance. The results of our research encourage us to determine objectively G. P. Kosmiadi's features in the XX-th century art.

Key words: George Kosmiadi, cultural and artistic community, the art of the XX-th century.

Надійшла до редакції 1.11.2016 р.

УДК 477.3.25

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ (МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЗАХІД У М. РІВНЕ)

Виткалов Сергій Володимирович, кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри культурології і музеєзнавства
Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне;
Корольчук Ольга Леонідівна, старший викладач
Інституту мистецтв Східноєвропейського національного
університету ім. Лесі Українки, м. Луцьк
sergiy_vsv@ukr.net

Аналізується склад учасників XII міжнародної науково-практичної конференції «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи», проведеної на базі кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Ключові слова: науковий захід, конференція, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна.

Науковий пошук завжди був свідченням сформованості достатньо високого рівня мислення, бажання щось змінити у навколишньому культурному просторі та стати іншим. Цю тезу зайвий раз підтвердила XII міжнародна науково-практична конференція, проведена 10-11 листопада на базі кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету під назвою «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи» [1], що стала черговим підсумком як власної дослідної роботи педагогічного колективу, так і науковим звітом учасників.

Загальна кількість ВНЗ різних рівнів акредитації, наукових установ різного профілю та експериментальних художніх закладів – 88 (68 ВНЗ, 25 із яких мають статус національних, 5 – науково-дослідних установ системи НАН України). Кількість учасників складає 427 осіб.

Їх якісний склад досить високий: докторів наук – 22, професорів – 18 (у 2015 р. – відповідно, 20 і 10), кандидатів наук, доцентів – 104, аспірантів – 67, докторантів – 10, пошукувачів – 15, магістрантів – 42. Чимало – представники музейних установ (Сарни), національних історико-культурних (Кременецько-Почаївський), меморіальних («Поле Берестецької битви», с. Пляшева), археологічних заповідників («Пересопниця»).

Тенденцією наших заходів є як збільшення загальної кількості учасників (у 2013 р. – 297, у 2014 р. – 369, у 2015 р. – 353, у 2016 р. – 425), так і збільшення серед учасників кількості докторів наук, професорів (у 2015 р. – 25), магістрантів (з 16 – у 2015 р. до 42 – у 2016 р.) та аспірантів, а також учителів експериментальних ЗОШ і художніх шкіл (13), що засвідчує важливість наукової діяльності у сучасних умовах і для цих типів мережі шкільної освіти. І як засвідчило проведення засідання секцій, такі зустрічі виявилися вкрай корисними, оскільки початкова ланка освіти традиційно є відстороненою від наукового пошуку, що здійснюється в сучасній вищій школі, що помітно, у першу чергу, на студентах перших курсів ВНЗ, які не володіють науковою абеткою.

ЗМІСТ

Виткалов В.Г. Культурно-мистецькі рефлексії у сучасній вищій школі3

Розділ I. ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Зінків І.Я. Кобза: до питання витоків національного музичного інструмента7

Олійник О.Г. «Флейта пана» в духовній культурі племен доби неоліту – бронзи13

Чень Наньпу. Дзвіночки та дзвони в китайській інструментальній культурі доби бронзи19

Підгорбунський М.А. Еволюція невменного розспіву та його нотації в Київській Русі25

Осадча О.А. Українська хатня ікона як домінанта при створенні іконічного образу селянського житла кінця XVIII – початку XX століття30

Демідко О.О. Тенденції розвитку театральної культури Маріуполя в другій половині XX століття (1970-1980-ті рр.)36

Ян І.М. Діяльність музично-театральних осередків Слобожанщини кінця XIX – початку XX ст.42

Волошенко В.О. Художній метал Львова першої половини XX століття: тенденції розвитку, стилеві особливості48

Дихнич Л.П. Театральні костюми Поля Пуаре: синтез моди і сценічно-декораційного мистецтва54

Чурпіта Т.М. Перший сезон Миколи Трегубова у Львівському державному театрі опери та балету (вересень 1940 – червень 1941 рр.)59

Дьерке Г.Г. Індуктивно-індивідуалізуюче та дедуктивно-синтезуюче спрямування у портретах Володимира Микити 1950 – початку 1970-х рр.65

Гуляєва О.В. Поєднання традиції та новаторства у творчості художників «суворого стилю» на півдні України у 60-70 роках XX століття71

Смирна Л.В. «Національна форма» та «сучасний стиль» в українському мистецькому нонконформізмі 1960-х років76

Гаврилів Г.М. Львівський клуб українських митців як транслятор національної традиції85

Москвічова Ю.О. Установи культури та центри дозвілля як складова системи організації культурно-мистецького життя регіону (на прикладі Вінниччини)93

Лук'яненко Д.О. Кобзарські традиції у сучасній музичній практиці України98

Бобечко О.Ю. Специфіка формування жіночого сольного репертуару в бандурному виконавстві103

Кравець А.А. До історії вітчизняної балетної школи жіночого виконавства: романтична природа класичних образів Олени Потапової108

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Загайська Д.Л. Символ у добу первісності та стародавніх культурах113

Гуральна С.С. Обрядово-практична і концертна діяльність церковних хорів Галичини121

<i>Салдан С.О.</i> Онтологія музики у світогляді Р. Штайнера та її рефлексії у музичній естетиці Е. Гансліка	130
<i>Молчко У.Б.</i> Поезія Івана Франка в музичній інтерпретації Остапа Бобикевича	134
<i>Басса О.М.</i> Поезія Івана Франка у вокальній інтерпретації західноукраїнських композиторів першої третини ХХ століття	140
<i>Олійник С.Ф.</i> Національно-культурні чинники формування Львівської музичної Шопеніани	146
<i>Пуларія Т.В.</i> «...Джерело тієї води, що тече в життя вічне» (світ архетипів Олександра Антонюка)	153
<i>Макарова З.М.</i> Балети класичної спадщини М. Петіпа – П. Чайковського у балетмейстерській інтерпретації Олексія Ратманського	159
<i>Охманюк В.Ф.</i> Творчість Володимира Зубицького в сучасному конкурсному репертуарі	165
<i>Собкович О.С.</i> Художня критика початку 1990-х років у контексті соціокультурного впливу	169
<i>Потієнко С.В.</i> Становлення спеціалізованих періодичних друкованих видань та еволюція української музичної періодики для бандуристів	174
<i>Ничай Л.</i> Організаційно-змістові відмінності пленеру та програм мистецьких резиденцій в сучасних умовах	182
<i>Бараніченко П.О.</i> Синтез традиційного та новітнього в драматургії фольклорно-етнографічних свят (на прикладі свята Різдва)	188
<i>Кравчук О.М.</i> Традиції становлення етнічного святкового костюму Волині	194
<i>Шкурко В.Ю.</i> Теоретичні основи трансформації жіночого образу в контексті модних інновацій ХХ століття	198
<i>Конвалюк У.В.</i> Трансформації фольклору у творчості сучасних українських естрадних співачок	204
<i>Власова А.Ю.</i> Фестиваль «Червона рута» як чинник розвитку національної масової культури	210
<i>Хлистул О.С.</i> Традиції перевтілення актора у театральній-драматичній практиці	215
<i>Воронік Д.С.</i> Архетип культурного героя в українському візуальному мистецтві початку ХХІ ст.	221
<i>Осадча О.А.</i> Християнська тематика в українському станковому живописі 1980-2000-х років крізь призму національної традиції	227
<i>Поплавська А.В.</i> Національна стилістика сучасних українських ресторанних закладів	234
<i>Даниленко О.В.</i> Принципи зовнішнього художнього оформлення будівель готельно-ресторанного комплексу	239
<i>Радко Ю.І.</i> Модифікації баянної сонати на основі жанрового синтезу поеми і балади	244
<i>Цюпа Н.П.</i> Народні хорові колективи в українському музичному просторі	250
<i>Кравченко А.І.</i> Органологічні та стилістичні параметри жанрів камерно-інструментальної музики України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)	254
<i>Перцова Н.О.</i> Хоровий цикл «Сім експресій» Вероніки Тормахової: до проблеми циклічності	260

<i>Карпаш О.М.</i> Комедія на українських театральних фестивалях: ідентифікація жанру та засади його відтворення	264
---	-----

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

<i>Антонова-Колесник К.А.</i> М. Лисенко як мистецький та громадський діяч у листах членів «Старої громади»	270
<i>Костюк Л.К.</i> Становлення особистості художника Георгія Косміаді у взаємодії з культурно-мистецьким середовищем Москви (1905-1915 гг.)	276
<i>Виткалов С.В., Корольчук О.Л.</i> Науково-дослідна діяльність як важливий чинник становлення української державності (міжнародний науковий захід у м. Рівне)	281
<i>Олексюк А.В.</i> Мистецькі проекти Дрогобича та їх значення у популяризації нової оригінальної творчості для народних інструментів	286

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Выткалов В.Г.</i> Художественные рефлексии в современной высшей школе	3
Раздел I. ИСТОРИКО-ХУДОЖЕСТВЕННОЕ НАСЛЕДИЕ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ МИРОВОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТРАНСТВА	
<i>Зинкив И.Я.</i> Кобза: к вопросу о происхождении национального музыкального инструмента	7
<i>Олейник О.Г.</i> «Флейта пана» в духовной культуре племен эпохи неолита – бронзы	13
<i>Чень Наньпу.</i> Колокольчики и колокола в китайской инструментальной культуре эпохи бронзы	19
<i>Подгорбунский Н.А.</i> Эволюция невменного распева и его нотации в Киевской Руси	25
<i>Осадчая Е.А.</i> Украинская домашняя икона как доминанта при создании иконического образа крестьянского жилья конца XVIII – начала XX века	30
<i>Демидко О.А.</i> Тенденции развития театральной культуры Мариуполя во второй половине XX века (1970-1980-е гг.)	36
<i>Ян И.Н.</i> Деятельность музыкально-театральных организаций Слобожанщины конца XIX – начала XX века	42
<i>Волошенко В.А.</i> Художественный металл Львова первой половины XX века: тенденции развития, стилистические особенности	48
<i>Дыхнич Л.П.</i> Театральне костюмы Поля Пуаре: синтез моды и сценично-декоративного искусства	54
<i>Чурпита Т.Н.</i> Первый сезон Николая Трегубова во Львовском государственном театре оперы и балета (сентябрь 1940 – июнь 1941 гг.)	59
<i>Дьерке Г.Г.</i> Индуктивно-индивидуализирующее и дедуктивно-синтезирующее направления в портретах Владимира Микиты 1950 – начала 1970-х гг.	65
<i>Гуляева О.В.</i> Сочетание традиции и новаторства в творчестве художников «сурового стиля» на юге Украины в 60-70 годах XX века	71
<i>Смирная Л.В.</i> «Национальная форма» и «современный стиль» в украинском художественном нонконформизме 1960-х годов	76
<i>Гаврилив Г.М.</i> Львовский клуб украинских художников как транслятор национальной традиции	85
<i>Москвичёва Ю.А.</i> Учреждения культуры и центры досуга как составляющая в системе организации культурной жизни регионов (на примере Винниччины)	93
<i>Лукьяненко Д.А.</i> Кобзарские традиции в современной музыкальной практике Украины	98
<i>Бобечко О.Ю.</i> Специфика формирования женского сольного репертуара в бандурном исполнительстве	103
<i>Кравец А.А.</i> К истории отечественной балетной школы женского исполнительства: романтическая природа классических образов Елены Потаповой	108

**Раздел II. ТЕОРЕТИКО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ АСПЕКТЫ
УКРАИНСКОЙ КУЛЬТУРЫ**

<i>Загайская Д.Л.</i> Символ в период первобытности и в древних культурах	113
<i>Гуральная С.С.</i> Обрядово-практическая и концертная деятельность церковных хоров Галичины	121
<i>Салдан С.А.</i> Онтология музыки в мировоззрении Р. Штайнера и ее рефлексии в музыкальной эстетике Е. Ганслика	130
<i>Молчко У.Б.</i> Поэзия Ивана Франка в музыкальной интерпретици Остапа Бобикевича	134
<i>Басса О.М.</i> Поэзия И. Франка в вокальной интерпретации западноукраинских композиторов первой трети XX столетия	140
<i>Олійник С.Ф.</i> Национально-культурные факторы формирования Львовской музыкальной Шопенианы	146
<i>Пулария Т.В.</i> «...Источник воды, текущей в жизнь вечную» (мир архетипов Александра Антонюка)	153
<i>Макарова З.М.</i> Балеты классического наследия М. Петипа – П. Чайковского в балетмейстерской интерпретации Алексея Ратманского	159
<i>Охманюк В.Ф.</i> Творчество Владимира Зубицкого в современном конкурсном репертуаре	165
Художественная критика начала 1990-х годов в контексте социокультурного влияния	169
<i>Потиенко С.В.</i> Становление специализированных периодических печатных изданий и эволюция украинской музыкальной периодики для бандуристов	174
<i>Ничай Л.</i> Организационно-содержательные различия пленэра и программ художественных резиденций в современных условиях	182
<i>Бараниченко П.А.</i> Синтез традиционного и новаторства в драматургии фольклорно-этнографических праздников (на примере Рождества)	188
<i>Кравчук Е.Н.</i> Традиции становления этнического праздничного костюма Волыни	194
<i>Шкурко В.Ю.</i> Теоретические основы трансформации женского образа в контексте модных инноваций XX века	198
<i>Конвалюк У.В.</i> Трансформации фольклора в творчестве современных украинских эстрадных певиц	204
<i>Власова А.Ю.</i> Фестиваль «Червона рута» как фактор развития национальной массовой культуры	210
<i>Хлистул Е.С.</i> Традиции перевоплощения актера в театрально-драматической практике	215
<i>Вороник Д.С.</i> Архетип культурного героя в украинском визуальном искусстве в начале XXI века	221
<i>Осадчая А.А.</i> Христианская тематика в украинской станковой живописи 1980-2000-х годов сквозь призму национальной традиции	227
<i>Поплавская А.В.</i> Национальная стилистика современных украинских ресторанных заведений	234
<i>Даниленко О.В.</i> Принципы внешнего художественного оформления зданий гостинично-ресторанного комплекса	239
<i>Радко Ю.И.</i> Модификации баянной сонаты на основе жанрового синтеза поэмы и баллады	244

<i>Цюпа Н.П.</i> Народные хоровые коллективы в украинском музыкальном пространстве	250
<i>Кравченко А.И.</i> Органологические и стилистические параметры жанров камерно-инструментальной музыки Украины (конец XX – начало XXI века)	254
<i>Перцова Н.А.</i> Хоровой цикл «Семь экспрессий» Вероники Тормахова: к проблеме цикличности	260
<i>Карпаш О.М.</i> Комедия на украинских театральных фестивалях: идентификация жанра и основы его воспроизведения	264

Раздел III. РЕЦЕНЗИИ, ОБЗОРЫ, СООБЩЕНИЯ

<i>Антонова-Колесник Е.А.</i> Н.В. Лысенко как деятель искусства и общественный деятель в письмах членов «Старой громады»	270
<i>Костюк Л.К.</i> Становление личности художника Георгия Космиади во взаимодействии с культурно-художественной средой Москвы (1905-1915 гг.)	276
<i>Виткалов С.В., Корольчук О.Л.</i> Научно-исследовательская деятельность как важнейшая составляющая становления украинской государственности (международная научная конференция в г. Ровно)	281
<i>Олексюк А.В.</i> Художественные проекты Дрогобыча и их значение в популяризации нового оригинального творчества для народных инструментов	286

CONTENTS

V. Vitkalov. Cultural and art reflections are at modern higher school	3
--	---

Chapter I. HISTORICAL AND ARTISTIC HERITAGE OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE WORLD CULTURE

Zinkiv I. Kobza: regarding origin of national music instrument	7
Olijnyk O. «Pan pipes» in tribes spiritual culture of the neolithic–bronze age	13
Chen Nanpu. Glockenspiels and bells in Chinese instrumental culture of bronze age	19
Pidhorbunskyi M. The evolution of the neume chant and its notation in the Kiev Rus	25
Osadchaya E. Ukrainian home icon as a dominant in the creation of the iconic image of the peasant dwelling in the late XVIII – early XX centuries	30
Demidko O. The tendencies of Mariupol theatrical culture development in the second half of the XX century (1970-1980-s)	36
Yan I. Activities of musical and theatrical cells of Slobozhanshchyna of late XIX – beginning XX century	42
Voloshenko V. Lviv’s artistic metal in the first half of the XX century: development trends, stylistic features	48
Dyhnich L. Paul Poiret’s theatrical costumes: synthesis of fashion and theatrical and decorative arts	54
Churpita T. Mykola Trehubov’s first season in the Lviv state opera and ballet theatre (september 1940 – june 1941)	59
Derke G. The inductively individualizing and deductively synthesizing focuses in the Volodymyr Mikita’s portraits of 1950 – early 1970-s	65
Gulyaeva O. Combination of tradition and innovation in the «severe style» artists’ works in the south of Ukraine in the 60-70 years of the twentieth century	71
Smyrna L. «National form» and «modern style» in the Ukrainian artistic nonconformism of 1960	76
Havryliv H. The Lviv artistic union «the Ukrainian artists’ club» (uac) as a carrier of the national tradition	85
Moskvichyova J. Cultural institutions and leisure centres as a component in the organization system of the regions’ cultural life (based on the Vinnitsa region)	93
Luk’yanenko D. Kobzar traditions in contemporary musical culture of Ukraine	98
Bobechko O. The specific of forming of the woman’s solo repertoire in the bandura carrying out	103
Kravets A. The history of the national ballet school female performance: the romantic nature of classic images Olena Potapova	108

Chapter II. THEORETICAL AND ARTISTIC ASPECTS OF THE UKRAINIAN CULTURE

Zagayska D. Symbol of a day in primitive and ancient cultures	113
Hyal’na S. The ceremonial and practical and concert activity of the Halychyna’s church choral collectives ...	121

Saldan S. Ontology music worldview R. Steiner and reflections the musical aesthetics E. Hanslika	130
Molchko U. Ivan Franko' poetry in the Ostap Bobykevych's musical interpretation	134
Bassa O. The vocal interpretation of Ivan Franko's lyrics by western Ukrainian composers of the first third of the twentieth century	140
Oliinyk S. The national cultural factors forming the Lviv musical Chopiniana	146
Pulariia T. «...A water source flowing into the everlasting life» (the world of Olexandr Antoniuk's` archetypes)	153
Makarova Z. Ballets of P. Tchaikovsky – M. Petipa classical heritage in Oleksii Ratmanskyi ballet-master adaptations	159
Ohmanyuk V. Work of Volodymyr Zubysky is in modern competitive repertoire	165
Sobkovych O. Art criticism at the beginning of the 1990-ies in the context of the social and cultural impact	169
Potiyenko S. The establishment of the specialised periodicals for the bandura players and the evolution of the Ukrainian musical periodicals	174
Nychai L. The organizational and content differences of the plein-air and the art residence programs in the modern conditions	182
Baranichenko P. The synthesis of tradition and innovation in the folk and ethnographic Holidays drama (on the basis of the Christmas holidays)	188
Kravchuk E. Traditions of formation ethnic festive costume Volyn	194
Skurko V. Theoretical basis of transformation of the female image fashion innovations in the context of the XX century	198
Konvaliuk U. The folklore transformations in the contemporary Ukrainian pop singers' creative work	204
Vlasova A. The festival «Chervona ruta» as a factor of evolution of the national mass culture	210
Khlystun O. Traditions of the impersonation of the actor in a dramatic theatrical culture	215
Voronik D. Cultural hero archetype in the Ukrainian visual art at the beginning of the XXI century	221
Osadcha O. Christian subject in Ukrainian easel painting of the 1980-s – 2000-s through the prism of national tradition and history	227
Poplavsjka A. The national stylistics of the modern Ukrainian restaurant institutions	234
Danylenko O. The principles of the exterior decoration of the hotel complex buildings	239
Radko Yu. The modification of the accordion sonata on the basis of the poem and ballad genre synthesis	244
Tsiupa N. Traditional choirs in Ukrainian music space	250
Kravchenko A. Organology and stylistic genre parameters of Ukrainian chamber music (late XX – early XXI centuries)	254
Pertsova N. Choir cycle «Seven expressions» Veronica Tormakhova: the problem of cyclicity	260
Karpash O. Comedy in Ukrainian theatrical festivals: identification of genre and principles of its reproduction	264

Chapter III. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

Antonova-Kolesnyk K. Mykola Lysenko like an artistic and social activist in members letters of the «Stara hromada»	270
Kostiuk L. George Kosmiad's personal becoming of the artist in compatibility with cultural-artistic environment of Moscow (1905-1915)	276
Vitalov S., Korolchuk O. Research activity as important factor becoming of Ukrainian state system (an international scientific measure is in Rivne)	281
Oleksyuk A. Drohobych artistic projects and their importance in the popularization new original creation for folk instruments	286

ISSN 2411-1546

Наукове видання
Scientific edition

Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку
Науковий збірник

Ukrainian culture: the past, modern, ways of development:
Scientific journals

Напрямок: Мистецтвознавство
Series: Art Criticism

Випуск 22
Issue 22

Редактор:
В.Г. Виткалов

Художній редактор:
О.К. Литвин

Комп'ютерна верстка:
Л.М. Федорук

Підписано до друку 24.11.2016 р. Замовлення № 199/1.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 34,9. Наклад 100.

Видавничі роботи: ***ППДМ***
свідоцтво про державну реєстрацію РВ №11 від 12.06.2002 р.
35304, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Корнин, вул. Центральна, 58
Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства. Тел. (0362) 63-42-62